

Titel **Langt fra Det Hvide Hus**

Tema: Mønsterbryder, familie, omsorgssvigt, identitet, ghetto
Fag: Dansk
Målgruppe: 7., 8. og 9. klasse

QR-kode
Fører til
posten i
mitCFU

E-bog: 'Langt fra Det Hvide Hus' en roman af Mette Vedsøe 2018

Om bogen

Mønsterbryderen Georg også kaldet Bush lever med sin dysfunktionelle familie i det belastede boligområde 'Palmeparken'. Før smurte far madder og puttede Bush, inden han skulle på natarbejde, og morfar lærte ham om blomster, naturen og verden. Nu er morfar død, og far bliver mere og mere fjern. Bush er bekymret for sin fars helbred, og der er ikke meget hjælp at hente hos mor, som desværre er dårlig til at være mor. Skolepædagogen Per har spottet Bush problemer og vil sende Bush på behandlingshjemmet Birkely. Busch kan ikke svigte sin far, og derfor forsøger Bush at aflede talen om Birkely vha. af smarte bemærkninger og ironiske kommentarer. Tilfældigvis møder Bush moren Julie på kirkegården og bliver barnepige for hendes tvillinger. Hjemme hos tvillingerne kan Buch endelig finde ro, og hans eget liv i 'Palmeparken' kommer til at stå i skærende kontrast til et almindeligt middelklasseliv, som han drømmer om.

Faglig relevans/kompetenceområder

Vejledningen her giver et overblik over det pædagogiske overlay, der knytter sig til e-bogen 'Langt fra Det Hvide Hus'. Det pædagogiske overlay kan bookes sammen med e-bogen. Eleverne henter e-bogen på *mitcfu.dk*, hvor de logger på med deres uni-login og finder e-bogen i *mine materialer*. Her kan de åbne e-bogslæseren, hvor de kan tilgå markeringerne i overlayet og selv kan skrive noter. Det skaber mulighed for at arbejde meget tekstnært i klassens fortolkningsfællesskab.

Vejledningen og det pædagogiske overlay er rettet mod at opfylde mål inden for kompetenceområdet Fortolkning .

Forslag til læringsmål:

Eleverne kan ...

- analysere omslaget og formulere forventninger til bogen
- blive opmærksom på fortællerposition og tidsforløb
- skrive og fremlægge en personkarakteristik af en af bipersonerne (mor, far, morfar, far, Per, Julie eller GPS (Max))
- skildre miljøet i et reportageuddrag
- beskrive hovedpersonens udvikling fra 'taber til mønsterbryder'

Overlayet

Bogen har et overlay, som organiserer sig omkring litteraturarbejdets traditionelle tre faser: før, under og efter. Farvekoder i overlayet har følgende farver:

Blå: Omslag, forforståelse og forklaring

Orange: Fortæller og tid

Grøn: Personer og sprog

Rød: Miljø

Ideer til undervisningen

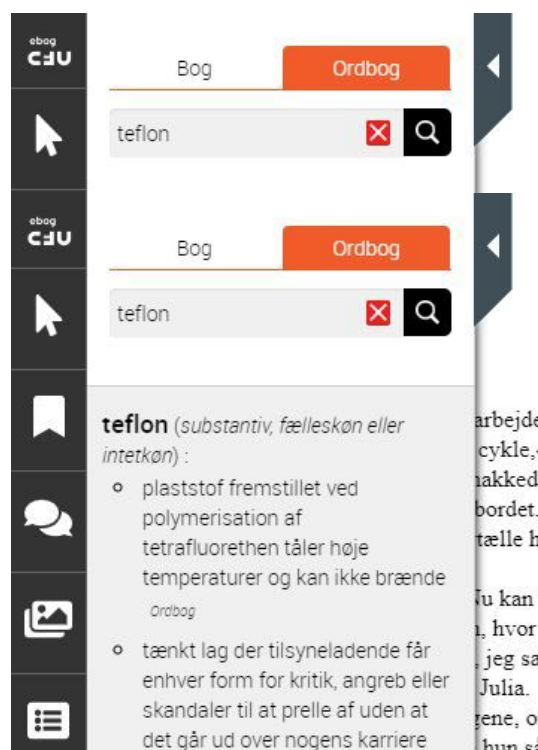
Før du læser-fasen

Omslag: E-bogen har ikke nogen forside. Find papirbogens omslag ved at klikke på overlayets blå markering på første side. Grafiker [Alette Bertelsen](#) har designet omslaget til 'Langt fra Det Hvide Hus', som rummer interessante referencer, der slår bogens tematikker an. Lav en analyse af omslaget og aktiverer elevernes forforståelse.

Mens du læser-fasen

Blå: Brug de blå markeringer med links til fx Wikipedia, YouTube og ADHD-foreningen, og få forklaringer om personer, begreber og steder, mens I læser. Hvem er Bruce Springsteen? Hvad er autisme? osv.

Styrk klassens ordkendskab og lav en fælles digital ordbog med nye ord eller brug ordbogen i e-bogslæseren, som gør det let at slå ord op, men eleverne læser. Det kunne fx være ord som : Herbarium, ghetto, depression, teflon osv. Undersøg også om ordet bruges bogstaveligt eller i overført betydning i teksten.

I søgefunktion kan man vælge ordbogen. Man kan også markere et svært ord direkte i teksten, højreklikke og vælge ordbog.

Fortæller og tid: 'Langt fra Det Hvide Hus' er en beretning, som springer i tid. Fortælleren beretter direkte til læseren i en meget eksplicit form. De orange markeringer er med til at gøre eleverne opmærksom på fortællerposition, læserkontrakt og tidsforløb, mens eleverne læser.

Beskederne fra skolen tikker ind i første kapitel. De sætter handlingen i gang og varsler noget ubehageligt for hovedpersonen. Til slut i kapitel 1 henvender fortælleren sig direkte til læseren: *Nu måtte jeg være opfindsom, og det skulle gå hurtigt, men alt det vender jeg tilbage til.*

Når elever klikker på den orange markering dukker denne forklaring frem i e-bogslæseren, og formålet er at skabe opmærksomhed omkring fortællerposition, læserkontrakt og tidsforløb, mens de læser.

Nutidsformen er et udtryk for refleksioner, som sker i selve fortællesituationen, og fastholder læserne i en illusion om, at fortællingen bliver fortalt direkte til dem. Men skaber også en afstand fra begivenhederne til selve fortælle tidspunktet.

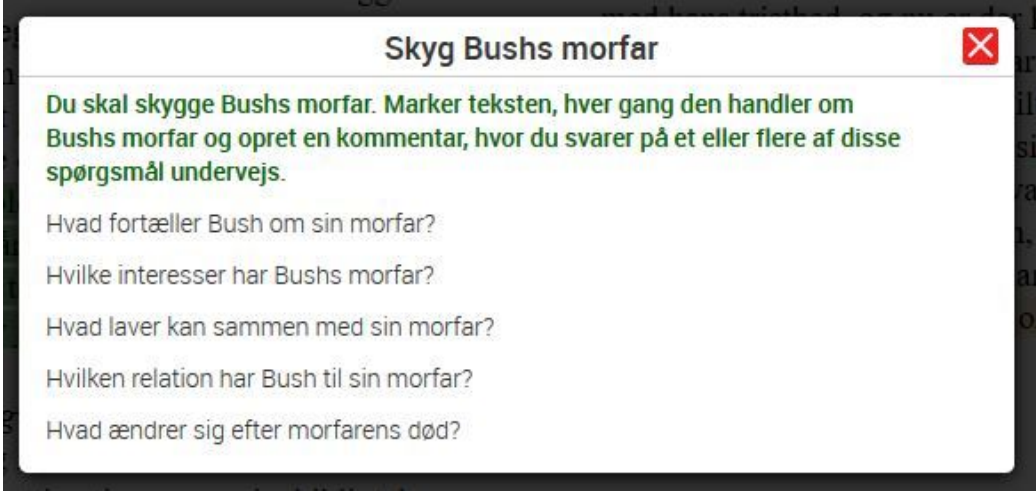
Jeg-fortælleren etablerer fra start en kontrakt med læseren om, at det bliver underholdende, selvom fortællingen handler om noget alvorligt.

Kapitlerne *Os*, *Sætningerne*, *Da jeg fik ADHD* og *Pers plan (kap 2 til 5)* adskiller sig fra resten, da Bushs tidlige barndom her bliver fremstillet overfladisk og panoramisk uden for mange detaljer. Den panoramiske fremstillingsform med beskrivelser, informationer og refleksioner er nyttige for at forstå begivenhederne, som tager fart, da beskederne fra skolen sætter historien i gang.

Til slut i bogen finder vi ud af, at episoden med beskederne ligger måneder tilbage før selve fortælle tidspunktet. Undervejs reflekterer Bush med stor humor, selvindsigt og en smule afstand til begivenhederne. Afstanden er med til at skabe et filter, så det ikke bliver helt så følelsesmæssigt og uudholdeligt for læseren.

I kapitlet *Tilbage til beskederne* genoptager fortælleren den kronologiske beretning med en mere scenisk fremstilling og lavere fortælle tempo. Handlingen strækker sig over nogle måneder og nærmer sig fortælle tidspunktet, hvor Bush er 15 år.

Grøn: Skyg en af disse seks bipersoner: Bushs far, Bushs mor, Bushs morfar, Per, Julia og Max (GPS).

Skyg Bushs morfar

Du skal skygge Bushs morfar. Marker teksten, hver gang den handler om Bushs morfar og opret en kommentar, hvor du svarer på et eller flere af disse spørgsmål undervejs.

Hvad fortæller Bush om sin morfar?

Hvilke interesser har Bushs morfar?

Hvad laver han sammen med sin morfar?

Hvilken relation har Bush til sin morfar?

Hvad ændrer sig efter morfarenens død?

Eleverne finder instruktion i, hvordan de skygger deres person i den grønne markering, første gang deres biperson optræder i teksten.

I e-bogslæseren kan eleverne markere og oprette kommentarer. Få dem til at skygge deres person ved at markere de afsnit, som handler om deres person. Her kan de også skrive egne noter og spørgsmål.

Rød: Eleverne skal forestille sig, at de er journalister og skal lave research til en reportage om Bush, mens han er et af følgende steder: Palmehaven, Skolen, Kirkegården og Julias Villa. De finder hjælp til opgaven i de røde markeringer, første gang stedet optræder i romanen.

Kirkegården

Forestil dig, at du er journalist og skal skrive en reportage med Bush på kirkegården. Lav research ved at søge på ordet 'kirkegård' el. 'grav'. I reportagen skal man kunne finde svar på følgende spørgsmål.

1. Hvad laver Bush på kirkegården?
2. Hvem taler Bush med på kirkegården?
3. Hvilken stemning er der på kirkegården?
4. Hvorfor går Bush tit hen på kirkegården?

Mens eleverne læser videre, skal de selv markere andre steder i teksten, hvor deres 'sted' fx kirkegården bliver beskrevet. Marker - højreklik - vælg fremhæv. Markeringerne skal eleverne bruge, efter de har læst bogen, til at skrive deres reportage om Bush i et af de fire miljøer. Alle elever har altså to opgaver, mens de læser. De skal skygge en person og lave research til en reportage. Fordel de fire steder og seks personer til klassens elever.

Efter du har læst-fasen

Eleverne har haft flere opgaver, mens de læste bogen. Efter de har læst bogen, skal de bruge de markeringer og kommentarer de har lavet i e-bogslæseren. De skal først lave en personkarakteristik af den person, de har skygget og formidle den mundtligt. Bagefter skal de skrive et uddrag af en reportage, hvor de skildrer Bush i et af de miljøer, han færdes i.

Lav personkarakteristik: Eleverne har skygget hver sin bi-person. Nu skal de skrive en kort tekst om (100-200 ord), hvad der kendetegner deres person (ting som oplyses direkte i teksten), og hvad der indirekte kendetegner deres person (ting som ikke direkte kommer til udtryk i teksten). De skal genlæse de kommentarer, de oprettede, mens de skyggede personen i første gennemlæsning af bogen.

Ved hjælp af deres korte tekst skal eleverne formidle den viden, de har fået om deres person og lytte til den viden, som andre har fået om de øvrige personer. Brug evt. Cooperativ Learning strukturen 'dobbeltcirkler' med seks elever i henholdsvis inder- og ydercirklen, som har skygget hver deres person. Ydercirklen roterer indtil alle har hørt om alle bi-personer.

Skriv reportage: Eleverne skal skrive et uddrag til en webartikel til 'Børns vilkår' med temaet mønsterbryder. Se evt. første episode af dokumentarserien [Overleverne](#) på mitcfu.dk og undersøg reportagegenren. Eleverne skal forestille sig, at de er fluen på væggen og formidle sansninger og beskrivelser af stemninger og miljø på en objektiv måde, som adskiller sig fra fortællerens subjektive fremstilling i bogen. Find mere info om reportagegenren på sitet [AIU.dk](#)

Bushs udvikling og sprog: Brug overlay i sidste kapitel til at undersøge Bushs sprog og udvikling fra taber i ghettoen til forstadsfyr fra den bedre middelklasse. Bushs benytter metafoer, ironi og billedsprog, som ikke hører 'Palmeparken' til. Han besidder nogle sproglige ressourcer, som gør, at han kan uden problemer kan navigere i middelkassmiljøet, indtil han bliver afsløret.

Supplerende materialer

Se første afsnit af TV2-dokumentarserien 'Overleverne', som følger Nicolai, Marie og Daniel, der ligesom Bush kæmper for at slippe væk fra deres sociale ophav på overførselsindkomst med misbrug, psykisk sygdom eller vold. På Kostskolen Slottet får de øje på egne ressourcer og får modet drømme om en bedre fremtid.

Bush-karakteren i romanen minder meget om Nicolai i dokumentaren. Sammenlign deres udvikling og sammenlign det miljø, som de er vokset op i. Brug kapitelsæt i 1. episode, som fokuserer på Nicolais historie.

'Overleverne' episode 1: <http://kp.mitcfu.dk/TV0000113981>

'Overleverne' episode 2: <http://kp.mitcfu.dk/TV0000114068>

'Overleverne' episode 3: <http://kp.mitcfu.dk/TV0000114222>

TV2's omtale af 'Overleverne': ['Overleverne' - en historie om forandring og vilje](#)